

Особливості розвитку податкової системи України у контексті детінізації економіки

Податкова система України є однією з основних підсистем економічної системи, яка має безпосередній вплив на економічну стабільність країни. За весь період незалежності податкова система зазнала дуже багато змін. Великі ставки оподаткування не є новими для громадян України, але ми також можемо сказати, що вони з'явилися через інфляційні процеси та фінансування нових соціальних програм.

Формування бюджетів повинно враховувати факт необхідності введення податків, що супроводжується принципами справедливості. Але на даний момент в Україні дуже важко буде добитися такого, питома вага «тіньової економіки» залишається значною.

Розрахунки свідчать, що більше чверті (26,2%) обсягу «готівкової тіньової економіки» (це 5,3% валового внутрішнього продукту або 190 млрд. грн.) – це «наслідкова тіньова економіка», де ініціаторами розрахунку готівкою є обидві сторони – і продавець, і покупець. А решта (73,8%) загального обсягу української тіньової економіки (або 14,4% валового внутрішнього продукту – 512 млрд. грн.) – це «пасивна тіньова економіка», ініціатором якої є продавець. Стимулювання безготівкових електронних розрахунків має суттєво зменшити саме рівень «пасивної тіньової економіки».

Однак важливим залишається те, аби нововведені принципи сприяли гармонізації податкової системи та не мали лише декларативного характеру.

II група – принципи, у яких змінилась тільки назва. До них належать принцип рівності всіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації, принципи соціальної справедливості, стабільності, принцип рівномірності та зручності сплати, єдиного підходу до встановлення податків і зборів.

III група – принципи, які відмінено:

- обов'язковості;
- обгрунтованості;
- стимулювання;
- доступності;
- компетентності;
- пропорційності;
- рівнозначності.

Дані принципи були досить позитивними, а їх відсутність може зумовити в процесі здійснення оподаткування негативні наслідки для економічного розвитку України.

Також, необхідно провести модернізацію органів податкового адміністрування та завершити формування Бюро економічної безпеки. У такому випадку податкова політика держави може бути важелем впливу на всі суб'єкти господарювання. На даний момент, важливою рушійною силою для розвитку соціуму та підприємств є ринкова економіка. І цей факт ще раз доводить, що за допомогою податкової політики можна керувати інвестиціями та зосереджуватися тільки на галузях, які на даний момент є пріоритетними. Структурні зміни в економіці також повністю залежать від податкової політики держави.

Для стабілізації економіки країни потрібно здійснити такі заходи:

– активізувати розвиток корпоративного сектора, зокрема малого та середнього підприємництва. Саме підприємства секторів фінансових і нефінансових корпорацій є найбільшими платниками податків. Втім, що у вітчизняному податковому кодексі залишається багато прогалин, які призводять до ухилення від сплати податків у державний бюджет. Також відсутні будь-які податкові пільги, наприклад, податкові канікули та ін.

Отже, ухилення від сплати податків є основною проблемою, яка потребує вирішення. Для цього, по-перше, потрібно введення податкових пільг – це повинно стати першим і головним рішенням якого потребує держава;

- забезпечити рівномірний розподіл податку між суб'єктами господарювання. Реформування та внесення правок у податковий кодекс так, щоб не було шляхів ухилення;
- необхідна справедливість для кожного платника податку.

У підсумку маємо відзначити, що тільки комплексний підхід дозволить збільшити податкові надходження, які у подальшому можна використати на модернізацію та розвиток усіх сфер економіки України.